

18. 1. 2026 – David a Hlupák

1. čtení: 1Sam 25, 1-22

Píseň: S39 – Dál přece nejedeme sami

Základ kázání: 1Sam 25, 23-44

Kázání: Milí shromáždění,

co s hloupými lidmi? S hlupáky, kteří svými rozhodnutími škodí sobě a ostatním? Co s těmi, kteří nežijí, co vyžadují od ostatních? Co s hloupými pokrytci, kteří neslyší vlastní slova? Co s nevděčnými, zneužívajícími – kteří ve své hlouposti škodí i široké společnosti?

Přirozenou reakcí na ničivou hloupost je touha ji zlikvidovat. Vždyť hloupost ničí a zabíjí milióny lidí po generace. Vždyť je to bláhovost, blud, pýcha, arogance, sebestřednost – hřích. Hloupost *není* nízké IQ – např. mentálně postižených lidí. Hloupost je neustále činění rozhodnutí škodlivých sobě i ostatním – a která jsou zároveň pořád vyhlašována jako dobrá. Jen pro jejich dobro není žádného důkazu. Tak je hloupost také šílenstvím – činěním stále stejného, ale s očekáváním *odlišného* výsledku. Hloupý člověk přece *nemůže* vidět, že škodí sám sobě i ostatním. *Svémi* slovy, činy, rozhodnutími.

Tak se hloupý člověk prokazuje také *neviděním* dobra ostatních. Neviděním své *závislosti* na ostatních. Věří a vyhlašuje svou nezávislost, soběstačnost. Jak velmi moderní a post-moderní!

Takoví lidé tak znovu a znovu působí katastrofy. Osobní, rodinné. Náboženské, sborové, církevní. Národní i mezinárodní. Protože co věří a co si myslí, prostě není pravda. Často očividně. Asi jako když věříme, že to auto, které se na nás řítí při přecházení silnice, nás nesrazí. Ale není to pravda... A kolik škody, zla a utrpení pro *tolik* lidí je jen z takové „banální“ nepravdy. Nepravdivé víry.

A tak stejně v příběhu Nábala, Blouda, Hlupáka, Blázna. Nábala, který je i svým služebníkem nazván *synem Belialovým* (v. 17). Tedy následovníkem jakoby pekelníka, d'ábla, démona. Čímž jde o stejný příběh, který zažil hned po svém prohlášení králem Saul (1Sam 10, 27). Ačkoli jen anglický překlad „krále Jakuba“ (King James Version) zachovává na obou místech „syny Beliala.“

Tak David stojí ve stejné situaci jako kdysi Saul. Provolán králem – ale jak Saulem, tak i Davidem „ničemové,“ hlupáci, synové belialů a pekelníků

pohrdli. Tak i Saul byl vyzván *svým lidem*, aby takové zlikvidoval a povraždil. Vždyť jak rozkládali společnost – ještě v době válečné krize. Jak odporné, očividně nepravdivé nesmysly klidně veřejně vyhlašovali. Ale Saul je zlikvidovat *odmítl* (1Sam 11, 12-15).

Jak se tedy s blázný, hlupáky, škodlivými hyenami, syny pekelníků vypořádá David? Také se velmi rychle uchýlil k jejich likvidaci. Vždyť toho Nábala a jeho majetek tak dlouho chránil! Zadarmo! S nasazením života svého i svých následovníků! A takhle se mu Nabal „odvděčil?“ Takřka stejná situace jako se „syny Beliála“ vůči Saulovi.

Ale Saul se zastavil sám. Saul *odmítl* očividně falešnou, *hloupou* lidskou víru, že likvidací hlupáků se zbavíme hlouposti. Že likvidací zlých se zbavíme zla. Že zabíjením hříšníků zabijeme hřích. Jak živá je však stejná víra dodnes!

David ale opačně. V odůvodněném a *spravedlivém* hněvu šel vykonat pomstu nad nevděčným hlupákem. Nad parazitem a ničitelem i své společnosti. Nad vykořisťovatelem, který se ještě holedbal, jak je dobrý, když *vykořisťuje*. Jak na to má právo. Vždyť David je jen Saulovým otrokem. Tak co si to *dovoluje* na Nábala vůbec *mluvit*. Když ho jenom zadarmo ochraňoval před nájezdy banditů, loupežníků, nepřátelských armád i divou zvěř. A teď by za to chtěl jídlo? Drzoun jeden!

Tak zasáhl Bůh. Aby se David nestal starým Saulem. Aby zůstal stejný, jako byl Saul *mladý*. Aby David neuvěřil, že lidskou mocí lze prosadit Boží dobro. Že zabíjením hlupáků se zbavíme hlouposti. Že likvidací hříšníků porazíme hřích.

Tentokrát jednal Bůh skrze sluhu Abígajil. A poté skrze Abígajil samotnou. Krásnou, chytrou, moudrou ženu. Která jednala zcela *nepříjemně* pro dnešní postmoderní, feministické hnutí, ženy, představy. Protože byla krásná, moudrá, šikovná, chytrá – a *ponížila* se před mužem. Klaněla se *mužovi*. Přinesla mu dary. Omlouvala se mu. Za něco, co *neudělala*. Aby zachránila *jiného* muže – svého *manžela*. Který by ve své hlouposti zničil sám sebe. I ji. I vše ostatní, co s ním souviselo. Abígajil na sebe přijala vinu někoho jiného. Žena přijala vinu svého muže. A činila za něj pokání a oběti. Jak jobovské. Jak kristovské! Ale při vyhlašované rovnosti mužů a žen *zůstává* problémem, že ženy se mají stejně hluboce ponížovat do prachu země pro záchranu mužů, jako to samy právě od mužů očekávají? Vždyť to tak činil také Kristus nebo Jób. Rút i Ester.

Tak Abígajil zachránila svého manžela. Před *spravedlivým* trestem. Svého nevděčného, hloupého, bláznivého, *bezbožného* manžela, který byl synem Beliála. Jako to každá žena očekává i od mužů cizích, nejen svých manželů. Jak to tolik lidí dělá nejenom v Bibli. Svým ponížením. Zachránila

ho tím, že se klaněla muži, který také ji chránil. Zadarmo. Uprostřed i *jejího* nevděku. Ani Abígajil totiž neprojevila *žádnou* vděčnost za oběť Davida a jeho bojovníků, dokud na ně nevyrazili s pomstou...

I tak ale zůstal David zaraženě stát. Jak ten hloupý, bezbožný Nabal může mít takovou manželku? Proč ta s ním zůstává? Proč se pro něj dokonce tak hluboce obětuje, ponižuje, ztrapňuje? Proč pro něj *riskuje život* a mnohé dary?

Pro Bibli je odpověď tak samozřejmá, že se jí ani nezabývá. Tak by měla být i pro všechny dnes. Tedy tu prostou odpověď o pár slovech jistě také znáte – před chvílí jsem ji vyslovil!

Místo toho příběh připomíná Davidovo *vyvýšení Hospodina*. Poté také Abígajil. Ale *nejprve* Hospodina. A tak Davidovo *rozpoznání* pravdy. I té nelibivé a nehodící se – Abígajil je spíše nevinná. Dokonce zachraňující hříšníky, zlé, hlupáky, syny Beliálovy. A i jí by David strašlivě uškodil svou spravedlivou pomstou. Po vzoru krátkozrakých hlupáků, Nabalů, Saulů.

A tak se Boží mesiáš zřekl své oprávněné pomsty. Svého přirozeného práva. Odmítl vykonat přirozenou pomstu a trest za nevděk. Za vykořisťování, zneužívání, nespravedlnost, hloupost a zlo. Za *hřích*.

Protože se za ně někdo přimlouval. Někdo *jiný* obětoval *sebe* pro záchranu i takových. I takového. Někdo jiný riskoval život pro záchranu hlupáka, blázna, nevděčníka – který se mezitím opíjel se svými kamarády. Tak David odešel. Přijal odměnu za svou práci od Abígajil – a odešel.

A když se dověděl o Nabalově smrti, ještě hlouběji rozpoznal *zlo* své touhy po *spravedlivé* pomstě. Děkoval Bohu, že *Bůh překazil* jeho spravedlivý plán. Protože byl *zlým činem*. Ačkoli tak zřejmou spravedlností v lidských očích! Jak mu to připomněla také Abígajil.

Kterou si pak vzal za ženu. Ta se na takovou žádost dokonce *rychle* vypravila. Tedy zřejmě a očividně ráda!

Tak se zdá vše končit pohádkově: A žili spolu šťastně až do smrti. Hlupáka porazil sám Hospodin.

Jenže... jenže tak svět, realita *nefungují*. Hloupost, zlo, hřích, pýchu *nelze* porazit likvidací jejich nositelů a šířitelů. Od Nábala je sice pokoj. Ale jiní zůstávají. Tehdy i dnes. Saul dal totiž Davidovu *manželku* Míkal za ženu někomu jinému.

Tak jiný byl starý Saul ve srovnání s mladým. Tak hloupý, bláznivý, pyšný. Jako stejně málem jednal i *David*. Ještě mladý!

Protože hloupost, pýchu, hřích ani zlo nejde vyvraždit, vyhubit, zlikvidovat. Nejde to ani lidským vzděláváním, poučováním, informacemi – dnes ještě očividněji než kdykoli dřív. Víc a víc hlouposti učených už na školách je víc a víc šířeno moderními lidskými technologiemi. K některým

dokonce musíme *zakazovat* vstup dětem. Protože je tam tolik hlouposti, lží, zla, až belialovského „d'ábelství.“

Protože základní problémy lidské existence jednotlivé i společenské *nikdo* z lidí vyřešit *nemůže*. Natož lidé dohromady. Víra v opak je sama o sobě hloupostí, pýchou, zaslepeností. Titánstvím a hříchem. Neznalostí toho, o čem mluvíme.

Stejně jako nemůžeme zachránit ze smrti, nesmyslu, prázdnoty – tak ani z hlouposti, pýchy, hříchu, zla, sebestřednosti. To může *jen Bůh*. Jen někdo zcela netknutý tím vším. Někdo, kdo *nemůže* skoro ani pomyslet na takové vlastní jednání. Někdo úplně „mimo“ lidský systém. Vždyť ani kazatelovi Ježíši z Nazareta se takové vítězství *nepodařilo*. Naopak všechny své *lidské* snahy i Ježíš *totálně prohrál*.

Protože *jen* lidé jsou zdrojem hlouposti, zla, pýchy, bláznovství, bezbožnosti, belialovství, „d'ábelství“ všech podob. *Nikdo* jiný. Tak my, působitelé problému, těžko můžeme být jeho řešením.

Musí nás z nich zachránit někdo jiný. Abraham. Izák. Jákob. Mladý Saul i David. Támar, Rachab, Rút. Marie i Abígajil. Ježíš Kristus. Jeho apoštolové. Ti a další, kteří *nejprve* sami přijali tuto záchranu také od *Jiného*. Od Hospodina Boha. Přijali *jeho* spásu. Uvěřili v jeho dobro – i to, které je připraveno po smrti. A tak se obrátili, činili pokání, zásadně se změnili – a tak dělali zla a hlouposti *mnohem méně*.

Jedině takovým způsobem můžeme přemáhat hloupost, pýchu, zlo. Protože pak nebojujeme my, ale Zápasí-Bůh. Hebrejsky Jisrá-él. Zkomoleně Israel. Který přemáhá lidské zlo, hřích, pýchu, sebestřednost, lenost, smrti, vinu i hřích od počátku. Každý den. A jednou je porazí totálně, úplně, finálně.

Svou obětí. Svou milostí. *Svou* spravedlností, která nemá s lidskou společného v podstatě nic. Tak stačí v poslušné důvěře Bohu plnit *Jeho* slovo a činy. Abychom sami nebyli hlupáky. Pyšnými. Sebestřednými. Sebespokojenými. Vykořisťovateli ani parazity. Věřící v lidskou moc a instituce a systémy. Ve vlastní nezávislost, soběstačnost.

Abychom místo toho byli přítomným *Bohem* zápasícím o lidskou spásu. A tak Božím lidem, Israelem v původním smyslu slova. Činěním dobra. A zavrhováním zla. I hlouposti.

Amen

Píseň: EZ383 – Mne zajmi, Pane můj